

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 18 sierpnia 2026 roku

Sprawa: Zapytanie poselskie nr 18861 w sprawie wydatków i zadłużenia funduszy pozabudżetowych
Znak sprawy: BP2.054.3.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 18861 w sprawie wydatków i zadłużenia funduszy pozabudżetowych, przedstawiam poniższe informacje.

1. **Jaka jest obecnie łączna skala wydatków realizowanych za pośrednictwem funduszy pozabudżetowych?**
2. **Jakie fundusze działają obecnie przy Banku Gospodarstwa Krajowego i które z nich posiadają zadłużenie?**

W Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) funkcjonuje aktualnie 20 funduszy i instrumentów utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw, z czego 4 posiadają zadłużenie.

Wszystkie informacje w zakresie aktualnie funkcjonujących funduszy i instrumentów utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, w tym dane finansowe dotyczące ich zadłużenia, są dostępne na stronach internetowych BIP Banku Gospodarstwa Krajowego pod adresem:

<https://www.bgk.pl/bip/fundusze/>

Ponadto należy podkreślić, że począwszy od projektu ustawy budżetowej na 2025 r. w załączniku do uzasadnienia przedstawiane są plany finansowe oraz projekty planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, linki poniżej:

<https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-sejmu-rp2025>

<https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-sejmu-rp4>

Natomiast począwszy od sprawozdania z wykonania budżetu państwa za 2024 r. do omówienia sprawozdania dołączana jest informacja ogólna wraz z załącznikiem z realizacji planów finansowych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, linki poniżej:

<https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdanie-roczne-za-2024-rok>

<https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdanie-roczne-za-2025-rok>

3. *Jakie zadania publiczne są w 2026 r. finansowane poza ustawą budżetową?*

Informacje w zakresie zadań realizowanych poprzez Fundusze BGK znajdują się w części opisowej planów tych funduszy oraz w ustawach je tworzących. Jak wspomniano powyżej, plany te są dostępne na stronach internetowych BIP Banku Gospodarstwa Krajowego pod adresem:

<https://www.bgk.pl/bip/fundusze/>

Ponadto, zadania publiczne są realizowane również przez inne podmioty, między innymi jednostki samorządu terytorialnego, Narodowy Fundusz Zdrowia, czy Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Szczegółowe informacje o realizowanych zadaniach przez te podmioty są opisane w poszczególnych ustawach dotyczących obszarów ich działalności.

4. *Ile wynosi obecnie zadłużenie funduszy obsługiwanych przez BGK?*

Dane finansowe Funduszy BGK prezentowane są w sprawozdaniach z realizacji Planów finansowych przygotowywanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Przedmiotowe sprawozdania publikowane są na stronie internetowej BGK pod adresem: <https://www.bgk.pl/bip/fundusze/>

Szczegółowe dane są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/finanse/szeregiczasowe>.

5. *Jakie nowe zobowiązania fundusze te zaciągnęły lub planują zaciągnąć w 2026 r.?*

Realizacja zobowiązań funduszy umiejscowionych w BGK wynika z ich planów finansowych. Wszelkie nowe zobowiązania mogą być zaciągane wyłącznie po dokonaniu zmiany planu finansowego danego podmiotu. Szczegółowe informacje w zakresie tych zmian są zamieszczane na stronie BGK:

<https://www.bgk.pl/bip/fundusze/>

6. *Jakie będą koszty obsługi i spłaty zobowiązań funduszy w kolejnych latach?*

Zarząd Banku Gospodarstwa Krajowego przyjął Strategię zarządzania zobowiązaniami dłużnymi funduszy. Jest to pierwszy tego typu dokument przedstawiający uwarunkowania zarządzania zadłużeniem funduszy umiejscowionych w BGK, analizę obecnego stanu zadłużenia, cele i zasady zarządzania tym zadłużeniem oraz projekcje finansowania potrzeb pożyczkowych funduszy i zadłużenia do 2028 r. Strategia została przygotowana ze względu

na skalę zobowiązań funduszy i zasadność całościowego podejścia do zaciągania przez BGK zobowiązań na rzecz funduszy i zarządzania ich płynnością.

Dokument jest dostępny na stronie BGK pod linkiem:

[Strategia zarządzania zobowiązaniami dłużnymi funduszy - BGK](#)

7. *Jakie środki z budżetu państwa są przekazywane na spłatę obligacji i innych zobowiązań BGK oraz Polskiego Funduszu Rozwoju?*

Począwszy od projektu ustawy budżetowej na rok 2025 do uzasadnienia załącza się plany finansowe funduszy i instrumentów utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK. Dodatkowo, w ww. uzasadnieniu zawarta jest zbiorcza informacja prezentująca wybrane pozycje planów oraz projektów planów finansowych funduszy i instrumentów umiejscowionych w BGK, w tym m.in. wpływy z budżetu państwa.

W uzasadnieniu do Ustawy budżetowej na rok 2026 przedmiotowa informacja znajduje się na str. 307 w *Rozdziale VIII Fundusze i instrumenty utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw.*

Uzasadnienie znajduje się na stronie Ministerstwa Finansów pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-sejmu-rp4>

Na spłatę zobowiązań Polskiego Funduszu Rozwoju zaciągniętych w 2020 r. na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID -19 zaplanowano w budżecie państwa na 2026 rok kwotę 388,3 mln zł. W roku 2025 r. wydatkowano na ten cel kwotę 34.662,3 mln zł.

Ponadto, dane o wysokości środków przekazywanych z budżetu państwa przez właściwych dysponentów funduszy dostępne są na stronie BGK pod adresem: <https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/>

Zawarte są tam dane o planach finansowych funduszy na dany rok oraz informacje o realizacji poszczególnych planów.

8. *Czy rząd planuje utworzenie nowych funduszy albo przekazanie istniejącym funduszom kolejnych zadań?*

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych państwowe fundusze celowe są tworzone na podstawie odrębnych ustaw. Także realizacja zadań publicznych za pośrednictwem funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego wymaga trybu ustawowego. Oznacza to, że ich powstanie, a także określenie zadań i zasad funkcjonowania wymaga ustanowienia odpowiedniej podstawy ustawowej. Ustawa tworząca dany fundusz określa przy tym zasadnicze ramy jego działalności, w szczególności wskazuje cel, któremu fundusz ma służyć, zadania, które ma realizować, źródła jego przychodów oraz sposób wykorzystania zgromadzonych środków.

Decyzje dotyczące tworzenia funduszy, powierzania im określonych zadań oraz przeznaczania na te zadania środków publicznych są więc podejmowane w ustawowo określonej procedurze z udziałem Sejmu.

Obecnie w Wykazie Prac Legislacyjnych i Programowych Rady Ministrów nie znajdują się projekty aktów prawnych w zakresie utworzenia nowych funduszy.

9. Czy Ministerstwo planuje stopniowe włączenie wydatków funduszy pozabudżetowych do ustawy budżetowej?

Znaczna część wydatków realizowanych przez fundusze funkcjonujące poza budżetem państwa wynika z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz realizacji wieloletnich programów inwestycyjnych i społecznych. W konsekwencji szybkie, jednorazowe przeniesienie finansowania tych zadań do budżetu państwa mogłoby skutkować ryzykiem zakłócenia realizacji zadań publicznych.

Działania w tym zakresie są konsekwentnie realizowane, jednak od samego początku podkreślano że, ze względu na skalę zobowiązań oraz znaczenie zadań finansowanych przy wykorzystaniu funduszy funkcjonujących poza budżetem państwa, proces ten ma charakter stopniowy i wymaga rozłożenia w czasie, ze względu na skalę zobowiązań realizowanych przy wykorzystaniu funduszy funkcjonujących poza budżetem państwa, konieczność zapewnienia ciągłości finansowania zadań publicznych o charakterze strategicznym oraz uwarunkowania wynikające z obowiązujących reguł fiskalnych i sytuacji bezpieczeństwa państwa.

Kierunki działań zostały wskazane w ww. Białej Księdze, która identyfikuje potrzebę zwiększenia przejrzystości finansów publicznych, wzmocnienia centralnej roli budżetu państwa oraz ograniczania stosowania nadzwyczajnych instrumentów finansowania zadań publicznych w warunkach stabilizacji sytuacji makroekonomicznej. Dokument ten wyznacza ramy działań naprawczych i modernizacyjnych w systemie finansów publicznych.

Wszelkie działania w zakresie zreformowania działalności funduszy w BGK lub ewentualnego włączenia poszczególnych jednostek do budżetu państwa są podejmowane z uwzględnieniem w szczególności wpływu takich działań na wszystkie zasady i reguły budżetowe. Ponadto, należy racjonalnie ocenić wszelkie ryzyka związane z nieprzerwaną realizacją zadań oraz spłatą zobowiązań przez te fundusze w stosunku do innych podmiotów.

Najważniejsze działania podejmowane w celu zwiększenia przejrzystości finansów publicznych oraz stopniowego ograniczania operacji pozabudżetowych:

- począwszy od II kw. 2024 r. następuje publikacja przez BGK aktualnych planów finansowych oraz sprawozdawczych danych kwartalnych przedstawiających wykonanie planów finansowych dla funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw,
- począwszy od projektu ustawy budżetowej na rok 2025 do uzasadnienia do ww. projektu załącza się plany funduszy umiejscowionych w BGK. W części opisowej sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2025 została zaprezentowana informacja o tych funduszach. Dodatkowo w ustawie z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw wprowadzono obowiązek zamieszczenia planów finansowych funduszy utworzonych,

powierzonych lub przekazanych BGK w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej oraz przepis, na mocy którego w ramach rocznej sprawozdawczości prezentowana będzie informacja o wykonaniu planów finansowych tych funduszy,

- Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 nie jest już obciążany nowymi zadaniami (poza kontynuowaniem realizowanych wcześniej wydatków), mając na uwadze perspektywę stopniowego wygaszania działania Funduszu i docelowe jego zamknięcie,

10. Czy rząd przygotowuje jednolite zestawienie pokazujące rzeczywisty poziom wydatków, deficytu i zadłużenia całego sektora finansów publicznych?

Dane dotyczące wykonania dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodologii ESA2010 opracowuje Główny Urząd Statystyczny. Dane te są przesyłane do EUROSTAT-u (Europejski Urząd Statystyczny) i publikowane na stronach internetowych EUROSTAT-u. W zakresie dochodów i wydatków oraz wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych dane opracowywane są w ujęciu kwartalnym i rocznym.

Są one dostępne pod adresem: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Dane roczne publikowane są nie później niż trzy tygodnie po upływie terminu ich przekazania (zgodnie z programem transmisji danych ESA2010) zaplanowanego na T+3 i T+9 miesięcy po zakończeniu okresu referencyjnego.

Dane kwartalne przekazywane są do EUROSTAT trzy miesiące po zakończeniu kwartału.

Dane roczne publikowane przez EUROSTAT obejmują przekazane przez kraje członkowskie UE w ramach programu transmisji ESA2010 główne pozycje dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Dane wg ESA2010 opracowywane są wg wspólnej dla wszystkich krajów członkowskich UE metodyki (w przypadku złamania tej zasady zamieszczany jest komentarz do danych). Umożliwia to porównywanie danych pomiędzy poszczególnymi krajami.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską państwa członkowskie UE składają Komisji (Eurostatowi) sprawozdania (tzw. notyfikacja fiskalna) na temat planowanego i rzeczywistego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych dwa razy w roku:

- przed dniem 1 kwietnia roku bieżącego (roku „n”) – dane te obejmują m.in. planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych na rok „n”, aktualne dane szacunkowe określające ich rzeczywisty deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych na lata „n-1”, „n-2”, „n-3” i „n-4”;

- przed dniem 1 października roku „n” – dane te obejmują m.in. zaktualizowany planowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych na rok „n” oraz rzeczywiste deficyty sektora instytucji rządowych i samorządowych za lata „n-1”, „n-2”, „n-3” i „n-4”.

Dane dotyczące roku n (prognoza) opracowuje Ministerstwo Finansów, dane historyczne – GUS.

Notyfikacje fiskalne opublikowane są na stronie:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>

Dodatkowo zgodnie ze zreformowanymi zasadami zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej (zmiany wprowadzono w 2024 roku) państwa członkowskie, co do zasady, powinny co 4 lata przedłożyć Radzie Unii Europejskiej (UE) i Komisji Europejskiej oraz opublikować średniookresowe plany budżetowo-strukturalne. Dokument ten zawiera m.in. informacje na temat głównych założeń dotyczących sytuacji sektora instytucji rządowych i samorządowych. Prognozy te koncentrują się na kluczowych parametrach takich jak deficyt nominalny i dług.

Co roku (do 30 kwietnia) kraje członkowskie UE mają obowiązek złożenia sprawozdania z realizacji średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, sprawozdania te przedstawiają sytuację w roku bieżącym oraz w poprzednich latach objętych wspomnianym planem. Co do zasady roczne sprawozdanie z postępów koncentruje się na roku poprzednim, obejmującym okres od poprzedniego rocznego sprawozdania z postępów lub od przedłożenia planu średniookresowego. Z uwagi na możliwość korekty danych tabele w rocznym sprawozdaniu z postępów powinny obejmować cały okres od przedłożenia planu średniookresowego. Roczne sprawozdania z postępów powinny zawierać prognozy budżetowe dla roku T (rok T jest rokiem przedłożenia rocznego sprawozdania z postępów).

Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025-2028 oraz roczne sprawozdania z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025-2028” dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: <https://www.gov.pl/web/finanse/sredniookresowy-plan-budzetowostrukturalny>

Dodatkowo pragnę zauważyć, że statystyki oraz analizy państwowego długu publicznego (PDP, wg definicji krajowej) oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (dług EDP wg definicji unijnej) prezentowane są w ujednolicony sposób w kwartalnej informacji Dług publiczny, publikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów:

<https://www.gov.pl/web/finanse/zadluzenie-sektora-finansow-publicznych>.

Publikacja uwzględnia szczegółowe kwortalne rozliczenie różnic pomiędzy PDP a długiem EDP, w tym m.in. dług funduszy zarządzanych przez BGK i zadłużenie z tytułu obligacji wyemitowanych przez PFR na sfinansowanie Tarczy Finansowej. Dane dostępne są również w formie szeregów czasowych:

<https://www.gov.pl/web/finanse/szeregiczasowe>.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów